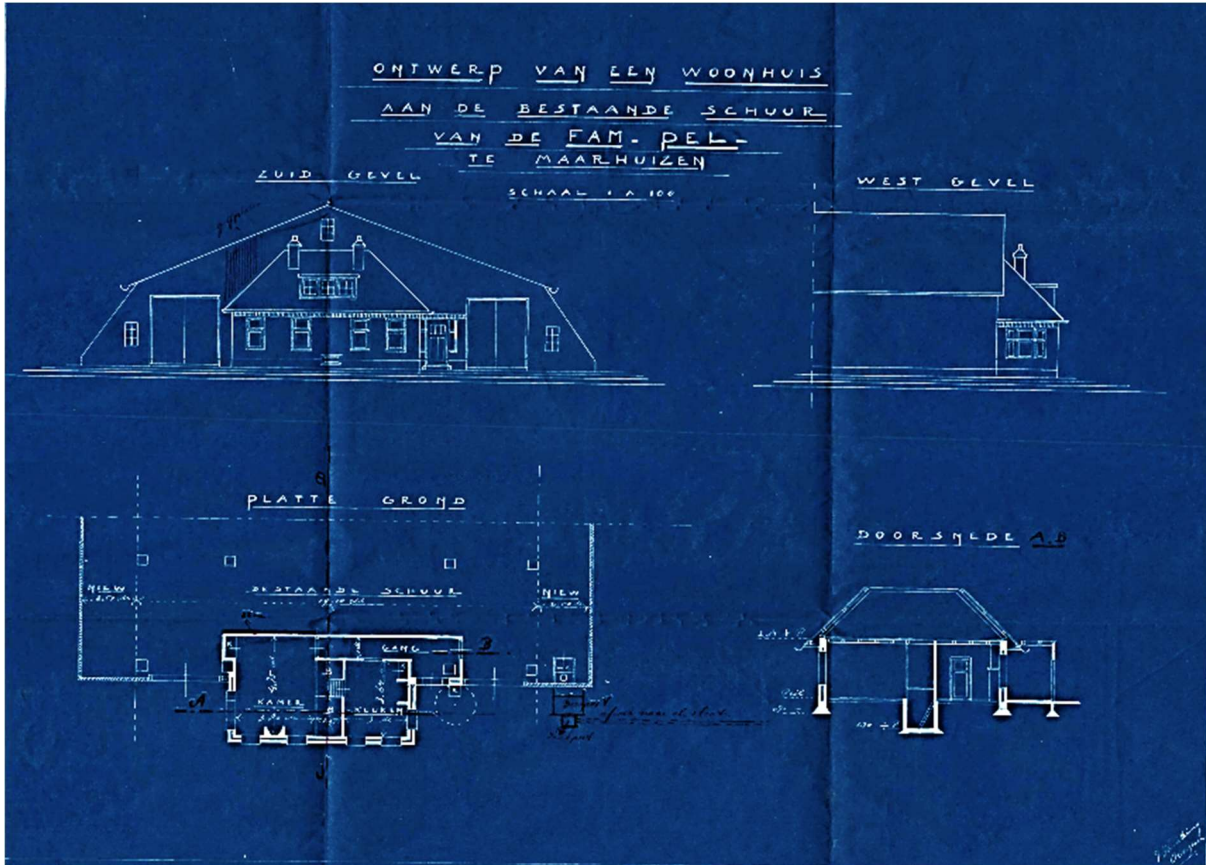

Boerderij Canada en de familie Dijkstra

Eerst alle bouwplannen op volgorde van jaar van uitvoering.

1932. Het ontstaan. Omschrijving: *Het bouwen van een woonhuis aan een bestaande schuur en het dicht maken der schuur met golfplaten (ijzer).* Tekening: J. Huitsing Obergum

Oppervlakte woning 43 m² (binnenwerks). Twee woonvertrekken, woonkamer met bedsteden en keuken en gang. In de schuur een privaat en ton of vat. Een regenbak met inhoud van 10.000 liter. Dak afgedekt met holle roode pannen. Begrotingsom f 1400. Ondertekend door P. Pell (veehouder) op 7.9.1932

Van boven naar beneden staat er in het midden van de voorgevel:

1933

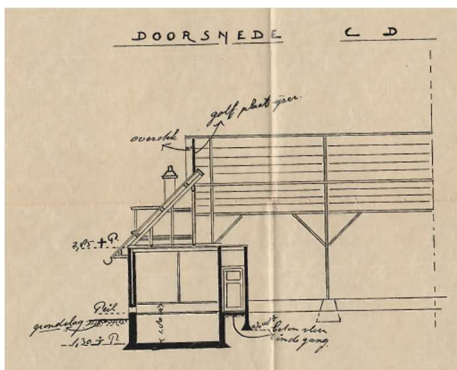
gebouwd door

J. Pell / P. Pell / D. Pell

De titel van deze blauwdruk zegt het al 'Ontwerp van een woonhuis aan de bestaande schuur'. Die schuur bestond uit spanten met een kap en geen muren, helemaal open voor weer en wind. Het huis is dus deels in en deels voor de al bestaande overkapping gebouwd. Die kapschuur leek op kapschuren die je in Canada heel veel ziet, vandaar CANADA.

Hier zie je dat er aan de onderkant van de bovenste kap in 1933 ijzeren platen zijn bevestigd en daaronder de zijmuur. Hoelang die kap er alleen heeft gestaan is niet meer te achterhalen. Deze moet ergens tussen de aankoop in 1923 en de inbouw van de woning in 1933 daar zijn neergezet.

1932. Bijbehorende tekening van de bouw van deze eerste woning op deze locatie. Je ziet de oorspronkelijke spanten, de originele kap en het nieuw gebouwd huis van opzij, deels in en deels voor de al bestaande kapschuur.

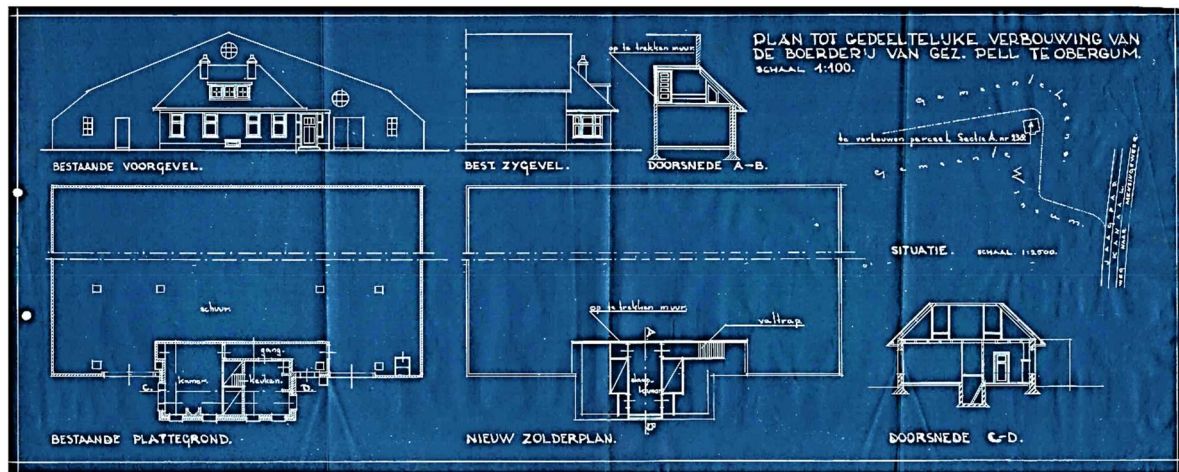

Een voorbeeld van een Canadese kapschuur in Canada.

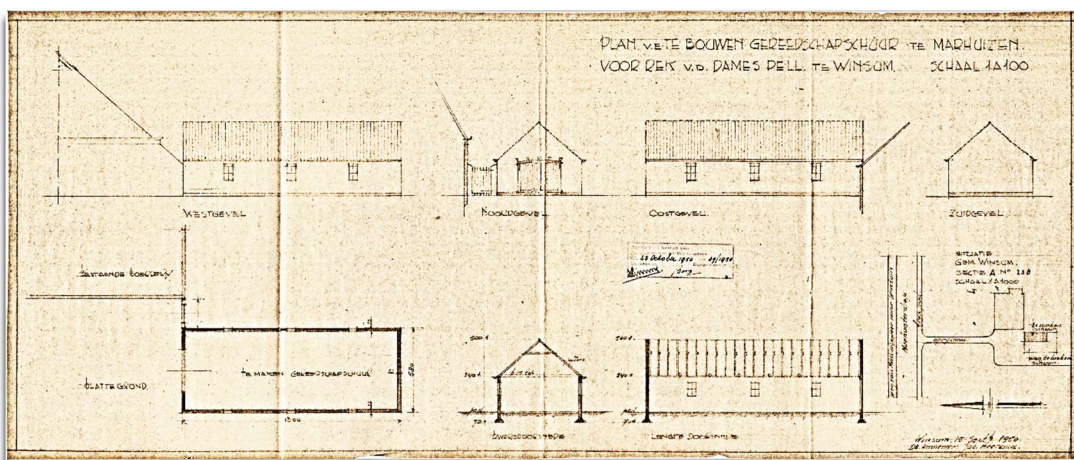
2004 oostzijde

1946. Omschrijving: *De woning van de boerderij te veranderen. Het werk bestaat uit het maken van een scheidingsmuur tot verdiepingshoogte en het maken van een slaapkamertje met vaste ledikanten op de zolder van de bestaande woning; het geheel toegankelijk te maken door middel van een valtrap.*

Ondertekend door Gezusters J. en D. Pell, 19.9.1946. Uitvoerder Jac. Heerema, Onderdendamsterweg 31, Obergum. Geen bezwaar D.A. Emaar. Deze gemeente architect heeft na het zien van de tekeningen geen bezwaar. Hij vertegenwoordigt Bouw- en woningtoezicht van de gemeenten Eenrum, Ezinge en Winsum. Bouwkosten f 1500, f 2 leges.

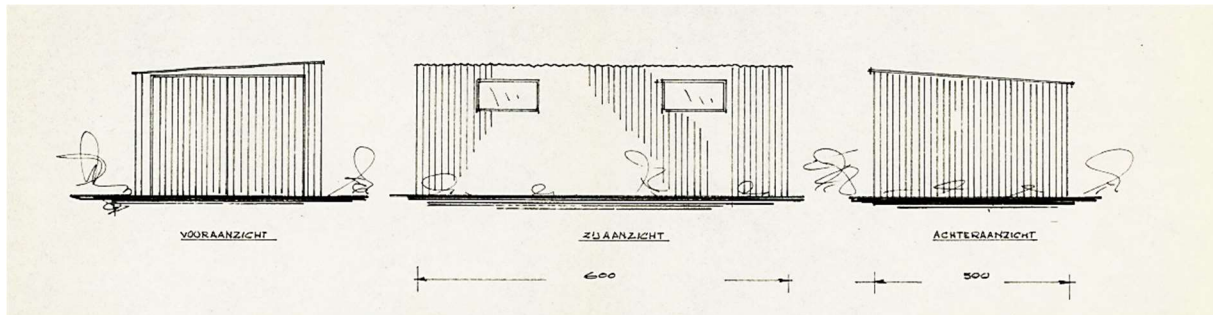
1950. Omschrijving: *het afbreken van een bouwvallige schuur en het bouwen van een nieuwe gereedschapsschuur volgens bijgaande tekeningen. Akkoord mw. Derktje Pell 25.9.1950*

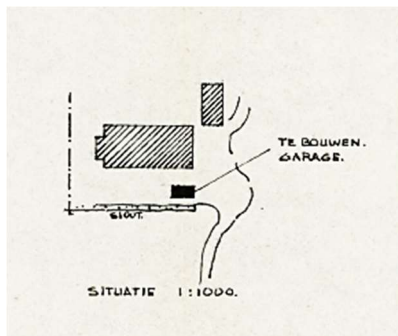
Plan voor te bouwen gereedschapsschuur voor rek. v.d. dames Pell te Winsum schaal 1-100. 15 sep. 1950 aannemer Jac. Heerema. Pijl noorden links. Sectie A nr 238.

De gezusters D. en J. Pell zijn dan zonder beroep en wonen in de Tuinbouwstraat nr 10. Bouwkosten f 5000, leges f 10. D.A. Emaar, gemeente-architect, heeft na het zien van de tekeningen geen bezwaar. Hij vertegenwoordigd Bouw- en woningtoezicht van de gemeenten Eenrum, Ezinge en Winsum. Het adres van de schuur is dan Maarhuizen 9b.

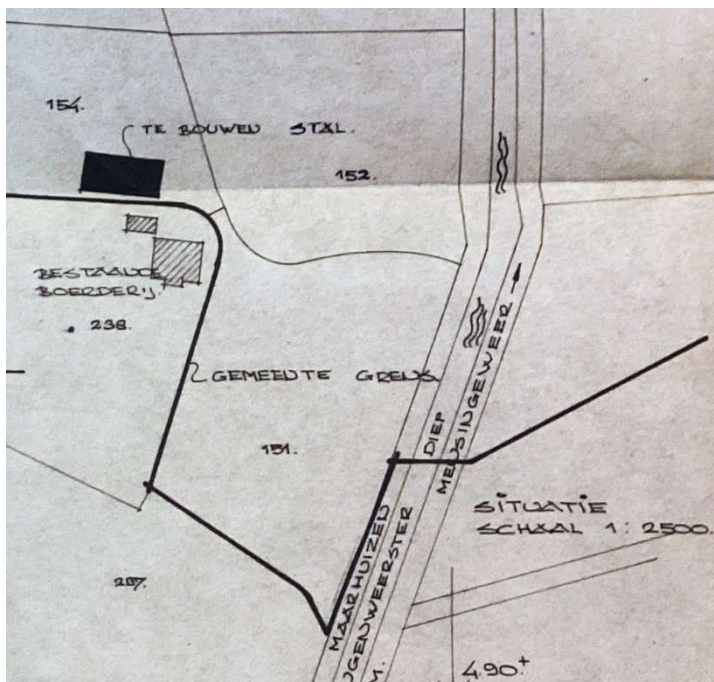
1965. Omschrijving: *Bouwen van een garage voor auto op het perceel sectie A nr. 238 (Maarhuizen 17).* Opdrachtgever S. Dijkstra Maarhuizen 17 Winsum; architect S. Bouwes, Geert Reindersstraat 1 Winsum. Kostenraming f 500, arbeidskrachten 2. Getekend S. Dijkstra 3.3.1965

1^e gedeelte

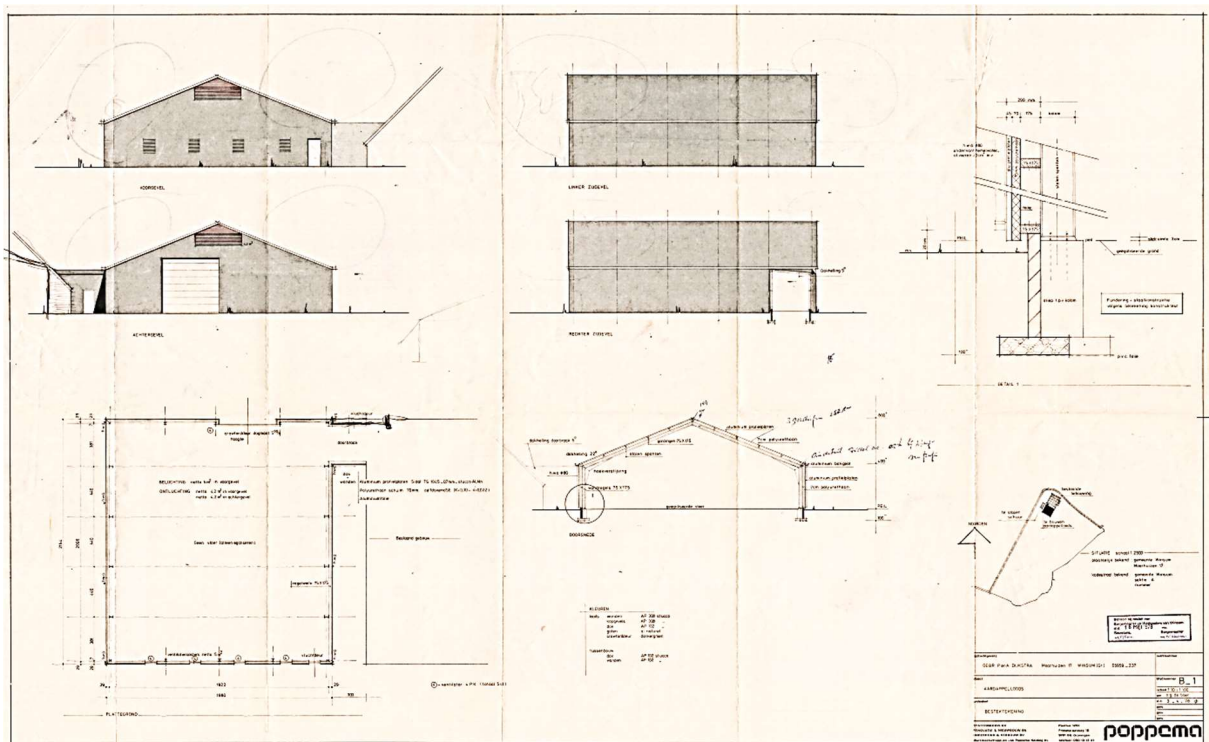

Akkoord H. Lanting, directeur Gemeentewerken Eenrum, Ezinge en Winsum

1975. Omschrijving: *Ligboxenstal, bouwer Hollema Drachten, som f 191.500. oppervlakte 2900 m² voor P. en A. Dijkstra.* Aantal formulieren 4 en bouwtekening. Hieronder detail van de locatie op de bouwtekening.

1978. Omschrijving: *Het geheel oprichten van een aardappelloods.*

Op verzoek van Gebr. P. en A. Dijkstra, Maarhuizen 17(= doorgehaald) 5. De schoonheidscommissie met directeur P.W. Havik heeft nogal wat op- en aanmerkingen. Bouwkosten f 195.000, leges f 1012,50, schoonheidscomm. F 348 en formulieren f 4 samen f 1364,50. Ontwerper is J.G. Poppema.

2024 westzijde

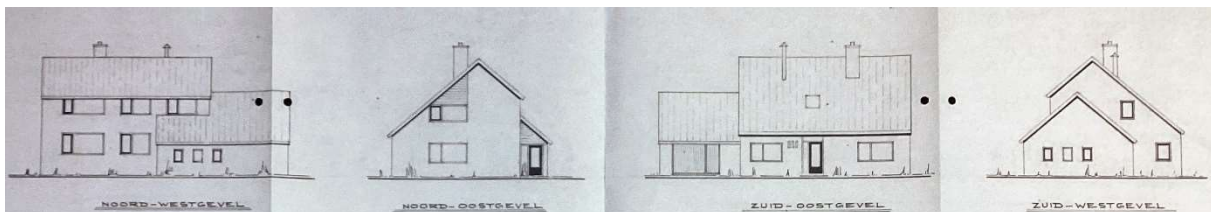
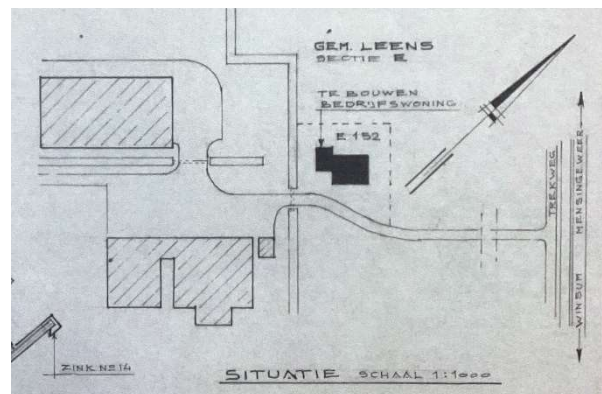
1983. Omschrijving: *Gedeeltelijk vergroten en veranderen van een woning, plaatselijk bekend Maarhuizen 17, betreft Verbouwing slaapkamers en badkamer.*

Detail van de tekening. Voor de heer P. Dijkstra 3 mei 1983. Bouwkosten f 12.500, leges bouwvergunning f 130, leges schoonheidscie f 24 en formulieren f 7 samen f 161.

1984, 6 maart: Omschrijving: *Oprichten van een bedrijfswoning op perceel Leens sectie E 152 voor P. Dijkstra.*

16 formulieren voor gemeente, provincie en schoonheidscommissie en bouwtekening. Hier rechts de locatie en hieronder een gedeelte van de tekening. Bouwer van de bedrijfswoning is Triezenberg uit Onderdendam.

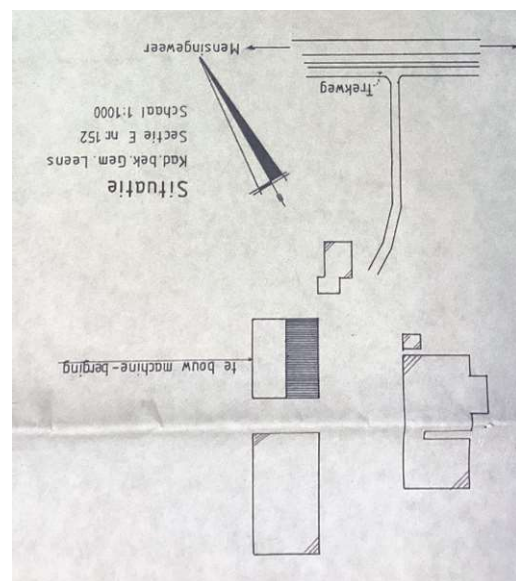

1984, 27 april. Omschrijving: *Oprichten machine-berging voor P. Dijkstra op perceel kadaster Leens E 152.*

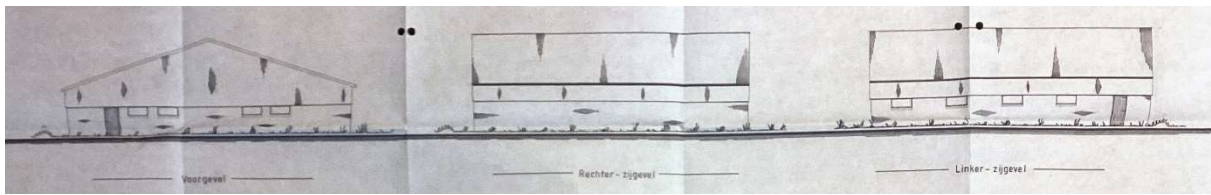
Architect IJzerhandel Van der Most bv Slagharen. Vloeroppervlak 420 m², inhoud 2180 m³, som f 45.000. Aantal formulieren 12 en bouwtekening. Links tekening op de kop zodat het noordenongeveer boven ligt.

Opmerking: De schoonheidscommissie had aanmerkingen op de overgangen gevel dakgoten. VdMost reageerde met "Wij werken met standaard maten en materialen en kunnen hier dus niets aan veranderen".

Deze machine berging werd in 1986 als aardappelschuur in gebruik genomen.

Hieronder de zijaanzichten van de machineberging.

2024 noordzijde

2004 oostzijde

Drie maal **PELL**: Jantje, Pieter en Derktje Pell, broer en zussen.

Wie waren deze drie personen die hier een boerderij lieten bouwen?

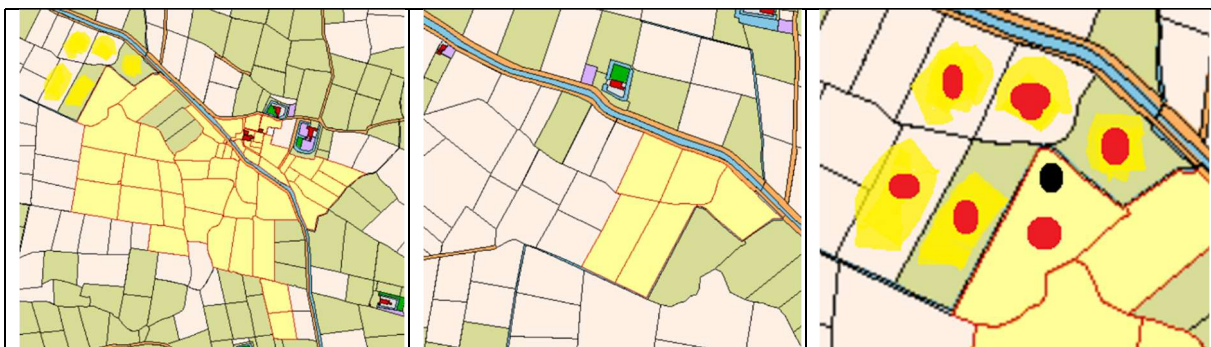
Drie Obergumers, nl. Jantje (1880-1953), Pieter (1884-1933) en Derktje (1888-1968) Pell. Ze waren de kinderen van Jan Pell (wagenaar/rijtuigverhuurder) en Trijntje Rietema (dienstmeid uit Tinallinge toen ze met Jan trouwde). Jan was toen hij trouwde al 44 jaar en Trijntje 31 jaar. Hun drie kinderen bleven ongehuwd. Jantje en Pieter staan in akten vermeld als zonder beroep. Hun moeder overleed in 1925 te Baflo, 81 jaar oud. Jantje ging daarna bij Derktje wonen.

Ze kochten gedrieën in 1923 ongeveer 11 ha land van de Erven Van Ham dat daarvoor bij de boerderij nu Enne Jans Heerd had gehoord. Pieter overleed echter al in 1933 en beide zussen woonden nooit op Canada. 5 jaar lang was iemand anders huurder, waarschijnlijk Reinder Harmsma met zijn vrouw Geeske Smit.

Boerderij, Landerijen, en Terp, Maarhuizen (Winsum) Woensdag 12 December 1923, 's av. 5 uur, in het logement KREMER, zal ten verzoeken van de Erven den heer A. K. VAN HAM, publiek worden verkocht: I. Eene kapitale Boerenplaats met Schuren, c.a. en de v.a.i.a.l. be- kl. van 44 64.17 H.A. best Bouw- en groenland, deels huur doende f 350, en een klein deel eigen. gunstig gelegen aan vasten weg en vaarwater. II. Ongev. 90 Are Wierde, ten O. van de boerderij. III. 0.39.90 H.A. Wierde, ten N. van perc. II, beide zeer ge- schikt voor afgraving. IV. 5.27.11 H.A. best oud Groenland, ten Z. van de boerde- rij van de fam. Brommersma er aan het vaarwater. V. 0.54.80 H.A. best Groenland, aan het vaarwater, ten W. van perceel IV, ten Z. van perc. II. VI. De v. a. i. a. l. v. bekl. van 2.49.80 H.A. best bouwland, huur Midw. f 45, gelegen nabij Baatjeborg.	VII. 5.71.50 H.A. uitmuntend Groen- en Bouwland, ten N. per- ceel VI aan den Trekweg. VIII. 1.81.90 H.A. best oud Groenland, aan den Trekweg na- bij Mensingeweer. IX. 3.02.10 H.A. best Bouw- land, ten Z. van perc. VIII. X. 3.46.50 H.A. best Bouwland, ten Z. van perc. IX. XI. 2.17.40 H.A. best Bouw- land, ten W. van perc. IX. XII. 2.02.70 H.A. best Bouw- land, ten W. van perc. XI. XIII. 1.50.70 H.A. best Bouw- land, ten W. van perc. VIII en ten N. van perc. XI, aan den Trekweg. XIV. 1.66.80 H.A. best Bouw- land, ten W. van perc. XIII en ten N. van perc. XII, aan den Trekweg. Alles vrij en eigen, voor zoover niet anders vermeld. Aanvaarding der behuizing 1 Mei '24, de bouwlanden dadelijk en de groenlanden 12 Maart '24. Te bezichtigen Maandags en Donderdags, telkens van 9—12 en 1—4 uur. Betaling 1 Mei 1924. Kaart en inlichtingen ten kan- tore van Mr. C. DE RANITZ, Not. te Winsum.
--	--

De advertentie van deze verkoop van boerderij en landerijen in XIV percelen in het Nieuwsblad van het Noorden van 8 december 1923. Pieter, Jantje en Derktje kopen daar dan 10.68.70 hectare. Het waren de nummers IX, X, XI en XII samen voor f 18.200 aan P. Pell c.s. te Obergum (NvhN 13 dec. 1923).

Van wie waren de landerijen in 1832 en waar lagen die?

Links: Alle percelen van de Wed. Ame Cornelis van Ham te Maarhuizen in 1832 in zowel Winsum als in Leens. De vijf meest linkse percelen liggen in de gemeente Leens.

Midden: de vijf percelen van dezelfde eigenaar in de gemeente Leens.

Rechts: De percelen met de zes rode stippen kochten de Pell's in 1923 op de publieke verkoop van de Erven Van Ham. De zwarte stip is de plaats waar Canada lag en ligt.

Begraafplaats Hof van Obergum, foto 2024. Alle drie naast elkaar begraven.

Vanaf 1938 huurde het echtpaar Dijkstra en Van der Laan boerderij en land van de gezusters Pell. In 1953 verkoopt Derktje Pell haar bezit aan de hen, nadat haar zus Jantje was overleden.

Derktje Pell was schooljuffrouw aan de Gereformeerde school van Winsum in de Schoolstraat van Obergum om precies te zijn.

Links zie je haar op een foto uit ongeveer 1936.

Lammert de Graaf herinnert zich haar nog en dat hij, pas op school, psalm 19 vers 1 moest opzeggen: "Het ruime hemel rond, vertelt met blijden mond, Gods eer en heerlijkheid".

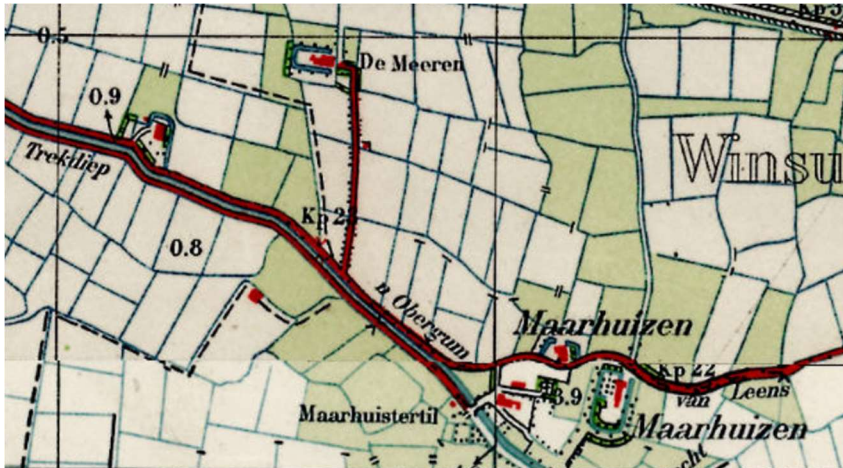
Jammergenoeg herinnert Piet Dijkstra zich niets meer van juffrouw Pell evenals als Jet Evenhuis-Terpstra die ook bij Piet in de klas zat.

Klaas Visscher: "In 1948 zat ik bij juffrouw Pell in de klas. Ze werd in dat jaar 61 jaar. Ik weet nog dat ze haar leeftijd met opzet verkeerd op het bord schreef. 16 inplaats van 61".

Greet Ensink: "Heb ook een jaar doorgebracht bij juffrouw Pell, niet mijn mooiste jaar!"

Familie Dijkstra op de boerderij

Dijkstra kwam uit de omgeving van Bedum waar hij loonwerk deed op verschillende boerderijen. Ook hielp hij in die tijd op de watermolen 't Witte Lam tussen Zuidwolde en de stad Groningen.

Pas eind jaren 1930 verschijnt er op de topografische kaart een gebouw ter plekke (zie rood blokje op de kaart hierboven (rechtsonder 0.8)). Toch stond de kapschuur er voor die tijd ook al wel. De streepjeslijn is de grens tussen de gemeenten Leens en Winsum. De

sloot noordelijk van de streepjeslijn is de grens, dus staat de woning in de gemeente Winsum.

Sander Dijkstra (1902-1979) x Wilhelmina van der Laan (1906-1987).

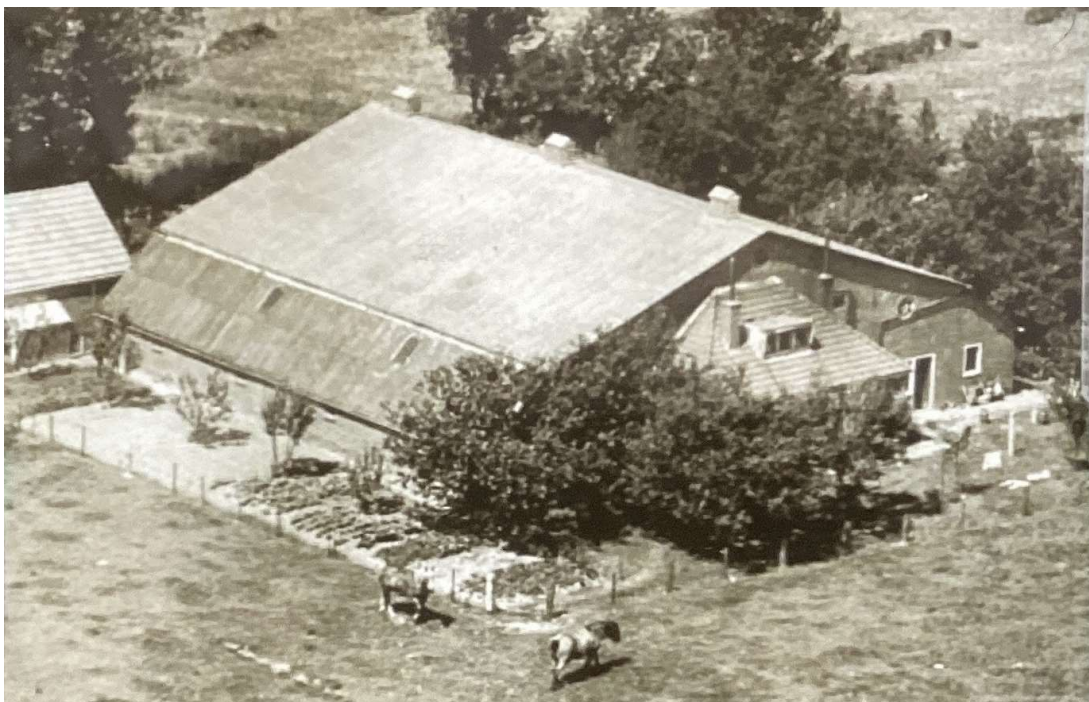
Ze trouwden in de gemeente Adorp op 18 mei 1933. Zes kinderen werden er geboren, in de juiste volgorde zijn dat: Gré, Trijn, Hillie, Piet, Hannie en Anne.

Op boerderij Canada komt na hen eerst zoon Piet (1971) en later ook zoon Anne (1985-nu).

Piet Dijkstra (1945) x Sieta van Dijk (1949), hun kinderen zijn Sander en Wina

Anne Dijkstra (1949) x Aagtje Kadijk (1958), hun kinderen zijn Paul en Mark.

Fotomateriaal van boerderij Canada

Luchtfoto van het geheel uit circa 2004. Genomen van oost naar west.

Luchtfoto voor 2000 genomen van noord naar zuid. De loods rechtsvoor brandde af op 1 mei 2000.

Boven de brand in het jaar 2000.
Rechts een luchtfoto uit circa 1950.

Tuin aan de zuidkant en twee werkpaarden
in de wei. Ook veel bomen rond het geheel.

Let op de beide schoorstenen op het
woonhuis. Naast de linker een persoon en
voor de erker nog iemand. 'Nait benaauwd'
dus.

Links Piet en rechts Job Scholtens uit
Mensingeweer die vaak hielp. Broer van
Harko en Metje (die toen toen aan de
Trekweg 1 woonden). Met regenbak en rik.

Sander sr met twee Belgen voor de ploeg.
Nat, laag land en zware klei, een hele klus.

Piet zet schoven bijeen in een hok. Er
liggen nog flink wat schoven achter hem.

Wagen vol hooi? Anne met de leidsels in
handen. Piet zijn hoofd boven. Zus en senior.

Anne, Piet, zus, arbeider en senior.

Graanschoven direct op de wagen vorken.
Piet boven.

Ferguson trekker met Piet aan het stuur. Op
het spatbord een jongeman met stropdas.

Sieta en dochter Wina voor het woonhuis.

Twee keer de voorgevel. Zoek de
verschillen.

Sander niet gekleed, Sieta rust uit en rechts
naast het babyhuisje kijken nog twee
kleintjes om het hoekje naar de fotograaf.

Wina en Sander rond hun kinderzitje. Een
oud tractorwiel staat tegen het gaas. De
boom staat er gebogen en tegelijk recht bij
en geeft bovendien schaduw.

Een koe met hoorns zit Sander achterna. Er is prikkeldraad voor hem, maar gelukkig ziet pa Piet dat er gevaar dreigt. De koeien staan rond de melkkar met motor. Links de kar met melkbussen en de tractor.

Sander sr op de trekker, Piet (pet) en Anne (muts) achterop en Sander jr in het midden.

Piet en zoon Sander voor de John Deere trekker met grijper achterop. Links de schuur die werd afgebroken om er een aardappelloods te bouwen in 1978.

Piet en Sander bij de koeien op stal. De emmer is wel erg klein trouwens. De staart van de koe aan een touw zodat niet onverwacht een pets in je gezicht krijgt als ze een vlieg wil wegslaan.

Sieta met Sander in het zitje voor op de fiets. De zon schijnt want de zonnebril en de -hoed worden gebruikt. Op de achtergrond de bomen langs de weg Mensingeweer-Maarhuizen

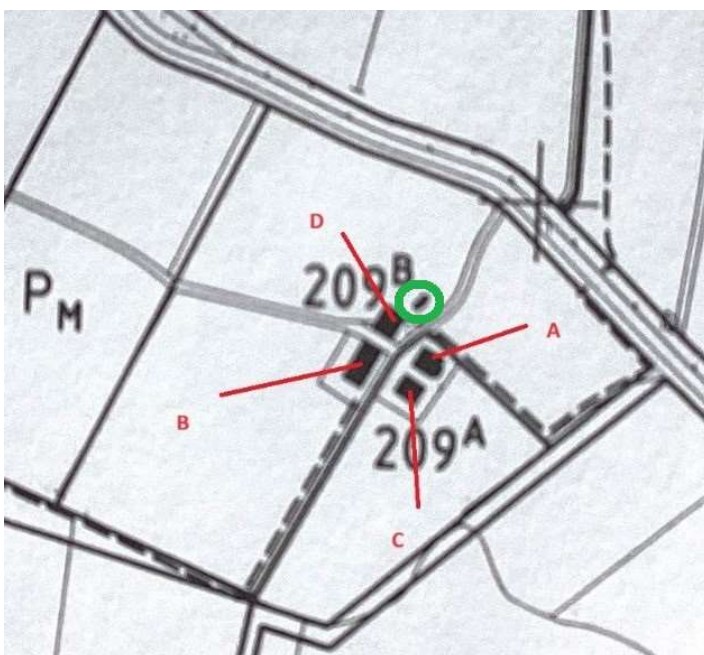
Aanleg ligboxenstal in 1976 voor de veestapel van de Gebr. Dijkstra. Sander als jongetje in de mestkelder en pa Piet kijkt staande op de rand toe.

De Huisnummering is moeilijk te volgen, maar ongeveer zo: Trekweg 5 en 9. Nr 7 is de ligboxenstal geweest die in 1976 gebouwd werd. Deze lag toen als enige gebouw in de toenmalige gemeente Leens. De gemeentescheiding liep midden over het erf. Nummer 9 was in die tijd Maarhuizen 17 in Winsum. Later nog een poosje Maarhuizen 5 (van 1984-1990) tot aan de gemeentelijke herindeling in 1990.

De percelen links en rechts van de oprijlaan naar Canada waren voor de ruilverkaveling eerst in het bezit van Siep Wiersum (later Piet Geertsema). Links van deze laan, gerekend naar de boerderij toe, was in gebruik bij Job Scholtens die ook bij Dijkstra werkte. Na de ruilverkaveling kwamen deze percelen bij de Canada boerderij.

Tegelijkertijd met de bouw van de nieuwe woning voor Piet en Sieta en hun beide kinderen werd de ruilverkaveling uitgevoerd en kregen ze die percelen in hun bezit. Geertsema kreeg toen de 6 ha in de hoek van de ruilverkavelingsweg (Wildeveldseweg), die begin 2000, door Hilke Veenland werden gekocht.

De bouwvolgorde van alle gebouwen op het 'Canada terrein' is als volgt, zie de rode lijnen, de letters van het alfabet en de groene cirkel. PM staat voor pastorieland Mensingeweer.

A = woning 1933 (gem. Winsum)
daarvoor stond daar een kapschuur

B = ligboxenstal 1976 (gem. Leens)

C = loods 1978 (gem. Winsum)
daarvoor een schuur die toen werd afgebroken

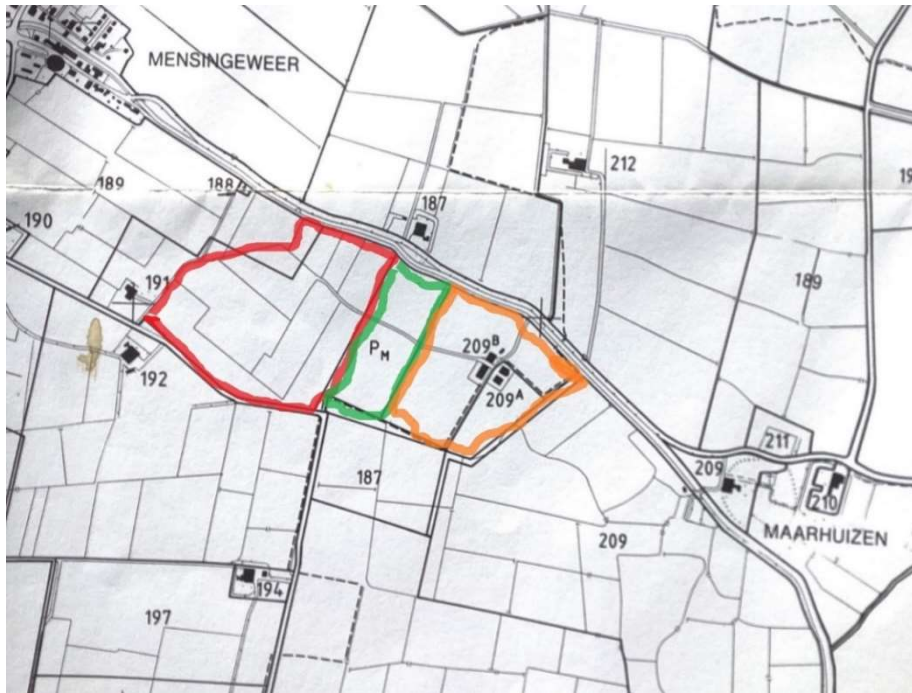
D = machine berging

Groen = woonhuis gebouwd in 1984

Streepjeslijn is grens Leens-Winsum

209A Anne Dijkstra en Aagtje Kadijk
209B Piet Dijkstra en Sieta Aaltje van Dijk

Rood is het land van Kruizenga; groen het land van de pastorie Mensingeweer; oranje het land van Dijkstra.

Rood en groen werden gepacht van Kruizenga en de pastorie van Mensingeweer. Rood en groen samen 18 ha, oranje 6 ha. Situatie 1984/85. BihH 209A.

Sander Dijkstra ging in 1971 met zijn vrouw Wilhelmina van der Laan in het dorp Mensingeweer aan de Molenweg wonen. Piet en Sieta kwamen op de boerderij. Anne en Aagtje woonden aan de Jonker Lewestraat en gingen in 1985 naar de boerderij. In 1978 dragen Dijkstra en Van der Laan hun bezit over aan hun zonen Pieter en Anne. Het land dat Dijkstra sr kocht lag rond deze boerderij in 4 percelen (letters A-D) samen ongeveer 12 ha. Later werd ook nog grond gepacht van de gebroeders Kruizenga en de Nederlandse Hervormde Kerk, samen 18 ha. Later deelden zijn zonen Anne en Piet dit en gebruikte ieder van hen 9 ha.

Piet en Sieta bouwden een huis op hun land (groen cirkeltje) waar ze in 1984 gingen wonen. Daarvoor dus op de boerderij in de gemeente Winsum samen met hun zoon Sander en hun dochter Wina. Ze schoven daarbij maar enkele meters op maar kwamen daardoor wel in een andere gemeente, namelijk Leens terecht.

Ook werd het bezit in 1984 gescheiden. Piet en Anne kregen elk de helft van zowel het eigen land als het gepachte land. Piet en Sieta kregen de veeschuur met 12 ha land en 6 ha gehuurd kerkeland. Anne en Aagtje krijgen het huis met de schuur, de aardappelschuur, het erf en de tuin.

Vanaf 1938 huurden Dijkstra en Van der Laan deze boerderij met omliggend land. Dijkstra werkte ook samen met beide Kruizenga's. Van hen pachtten ze ook hun land. In de tijd dat zoon Piet tussen de 10 en 15 jaar oud was, zijn zij gaan samenwerken waarbij de opbrengsten gezamenlijk werden gedeeld. Ook de aardappelopslag was toen op de boerderij van Kruizenga. Toen is ook de aardappelloods bij Canada gebouwd (1978) en werden er geen aardappels meer bij Kruizenga opgeslagen.

Sander jr.: *“Mijn moeder bracht altijd melk naar Kruizenga. Bernard woonde in het dorp en als ik meeinging kreeg ik altijd een koetjesreep van hem. Vaak was deze beschimmeld wanneer ik het papier er afhaalde.”*

Dan nog iets over Bernard en zijn broer Jan Duurt. In 1944 hadden beiden door vererving van moederskant nog een andere boerderij in hun bezit gekregen. Een boerderij in De Klei, een buurtschap tussen Leens en Ulrum, nu Breweelsterweg 4. Deze zeer oude gebouwen staan er niet meer. Vanaf 1971 huurden Piet en Anne de 18 ha land bij deze boerenplaats en in 1985 kochten beiden deze boerderij. Bij de scheiding van de Gebr. Dijkstra, werd dit land aan Anne toebedeeld. [Gedenkboek Nijverheid 2, p 64-65].

Sander jr: “Ik zag in de beschrijving in een boerderijenboek dat deze boerderij ook een tijdje in bezit was Rijtma-Maring en Holtkamp-Maring. Dat waren achternichtjes van de Gebr. Kruizenga. Deze beide vrouwen zijn met Jan Duurt, toen hij al ernstig leed aan dementie, naar de notaris gegaan. Bernard was helemaal van slag toen na het overlijden van Jan Duurt bekend werd dat het erfdeel van Jan Duurt was overgeschreven op hun naam. Denk ook dat dit de oorzaak is dat Jan Duurt gecremeerd is Terwijl Bernard en zijn ouders begraven zijn op de begraafplaats in Mensingeweer”.

Hoe ging het verder?

Eerst Sander zelf aan het woord:

Toen mijn vader de veestapel in 1984 overnam kwam ook net de melkquotering. Uitbreiden van de veestapel zat er op dat moment niet in. Aanvankelijk zou in 1985 een jongveestal worden gebouwd maar tijdens het bouwen besloot pa er een aardappelloods van te maken. Toen is hij ook weer met de aardappelteelt begonnen. Deze loods brandde op 1 mei 2000 af. Ik wilde daarna verder met de koeien. Dus besloten we in 2001 als herbouw een jongveestal te bouwen en werd de aardappelteelt weer van de hand gedaan.

Van 1994 tot 2006 hadden Sander en zijn ouders een maatschap.

In 2000 ging Sander met zijn partner Janet ten Have op de boerderij wonen. Zijn ouders verhuisden toen naar het dorp Winsum. In november 2001 werd 17 ha van Duurt de Vries aangekocht. Tegelijkertijd werd 10 ha verkocht aan familie Wijk, deze 10 ha had Piet Dijkstra in 1989 gekocht van Bene van Houten in Eenrum.

In augustus 2006 werden de landerijen in totaal 30 ha en gebouwen verkocht aan de familie Scherpenzeel uit Winsum. Daarnaast kocht Scherpenzeel toen ook de 6 ha van de Hervormde Kerk Mensingeweer.

In datzelfde jaar in april 2006 zijn Sander en Janet met hun beide zonen Remco (2002) en Thom (2003) naar Zuid-Zweden verhuisd. Daar werd ook hun dochter Annika geboren (2008).

De familie Dijkstra in 1978.

Achterste rij: Klaas Valkema, Piet Dijkstra, Anne van der West, Anne Dijkstra, Piet van der West. *Derde rij:* Sieta Dijkstra- van Dijk, Hannie Valkema- Dijkstra, Jaap Valkema, Gre van der West- Dijkstra, Aagtje Dijkstra- Kadijk, Hillie van der West- Dijkstra, Trijn Berghuis-Dijkstra, Bé Berghuis. *Tweede rij:* Peter Berghuis, Wilma van der West, Ineke Berghuis, Ingrid van der West, Peter van der West. *Voorste rij:* Yvonne Berghuis, Sander Dijkstra jr., Sandra Valkema, Wina Dijkstra, Wilhelmina Dijkstra- Van der Laan, Sander Dijkstra sr., Edwin van der West, Carla Valkema, Karin van der West

Met dank aan de familie Piet Dijkstra voor alle hulp, vooral voor de vele foto's.

Henk Gerritsma voor de gegevens over de familie Pell. Andere bronnen: Delpher Gemeentearchieven van Winsum en Leens en Boerderijen in het Halfambt 209 AenB Het verhaal van een bijzondere school : christelijke scholen Winsum-Obergum 1876-2001 / H. B. Gerritsma en anderen. Profiel 2001.